

Remisspromemoria

Datum 2023-12-11

FI dnr 23-17934

Finansinspektionen
Box 7821
103 97 Stockholm
Tel +46 8 408 980 00
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Förslag till föreskrifter och allmänna råd om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal

Sammanfattning

Finansinspektionen föreslår nya föreskrifter och allmänna råd om förvärv och förvaltning av så kallade nödlidande kreditavtal. Förslagen handlar bland annat om den information som kreditinstitut och kreditförvärvare ska lämna till inspektionen efter överlåtande av nödlidande kreditavtal och om ansökan om tillstånd att vara kreditförvaltare.

Bakgrunden till förslagen är att riksdagen den 22 november 2023 har antagit lagen (2023:714) om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal (kreditförvaltningslagen, se prop. 2023/24:23). Lagen träder i kraft den 1 januari 2024. Genom kreditförvaltningslagen genomförs Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2021/2167 av den 24 november 2021 om kreditförvaltare och kreditförvärvare och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2014/17/EU (kredithanteringsdirektivet) i svensk rätt.

I kreditförvaltningslagen finns bestämmelser om bland annat informationsskyldighet, tillståndsplikt för kreditförvaltare, skydd för låntagare och tillsyn över att bestämmelserna i lagen följs. Lagen medför att viss inkassoverksamhet, som tidigare bedrivits med stöd av inkassolagen (1974:182), i stället ska bedrivas med stöd av kreditförvaltningslagen. Finansinspektionen ska enligt den nya lagen vara tillstånds- och tillsynsansvarig myndighet. Inspektionen har fått bemyndiganden att meddela föreskrifter kopplade till den nya lagen.

Föreskrifterna och de allmänna råden föreslås träda i kraft den 1 april 2024.

Innehåll

1	Utgångspunkter	3
1.1	Bakgrund och målet med regleringen	3
1.2	Nuvarande och kommande regelverk	3
1.3	Regleringsalternativ	5
1.4	Rättsliga förutsättningar	5
1.5	Inkassolagen och gott bemötande av låntagare enligt kreditförvaltningslagen	6
1.6	Ärendets beredning.....	7
2	Motivering och överväganden	7
2.1	Allmänna utgångspunkter vid regleringen	7
2.2	Tillämpningsområde	7
2.3	Bemyndiganden som inte används	8
2.4	Informationsskyldighet efter överlåtande av nödlidande kreditavtal.....	9
2.5	Ansökan om tillstånd att vara kreditförvaltare.....	10
2.6	Anmälan om ändrade förhållanden	12
2.7	Underrättelse om utkontraktering	13
2.8	Ikraftträdande	13
3	Förslagets konsekvenser	14
3.1	Allmänt om konsekvensutredningen	14
3.2	Konsekvenser för företagen	14
3.3	Konsekvenser för samhället och konsumenterna.....	17
3.4	Konsekvenser för Finansinspektionen	17

1 Utgångspunkter

1.1 Bakgrund och målet med regleringen

Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2021/2167 av den 24 november 2021 om kreditförvaltare och kreditförvärvare och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2014/17/EU (kredithanteringsdirektivet), ska vara genomfört senast den 29 december 2023. I direktivet finns bestämmelser om bland annat viss informationsskyldighet, tillståndsplikt för kreditförvaltare, skydd för låntagare och tillsyn av förvärv och förvaltning av nödlidande krediter som beviljats av ett kreditinstitut. Ett nödlidande kreditavtal är, något förenklat, ett kreditavtal där låntagaren inte klarar av att betala krediten i tid.

Riksdagen har den 22 november 2023 antagit en ny lag, lagen (2023:714) om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal (kreditförvaltningslagen, se prop. 2023/24:23). Den nya lagen, som träder i kraft den 1 januari 2024, genomför kredithanteringsdirektivet i svensk rätt. Lagen medför att viss inkassoverksamhet ska bedrivas med stöd av kreditförvaltningslagen i stället för som tidigare med stöd av inkassolagen (1974:182).

Finansinspektionen kommer att vara tillstånds- och tillsynsansvarig myndighet enligt kreditförvaltningslagen.

Regeringen har den 23 november 2023 utfärdat förordningen (2023:720) om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal (kreditförvaltningsförordningen). I förordningen ges Finansinspektionen bemyndiganden från regeringen att meddela föreskrifter om information till kreditförvärvare och Finansinspektionen, villkor för tillstånd, bemötande av låntagare, ansökan om tillstånd att vara kreditförvaltare samt underrättelse om utkontraktering.

Målet med de nya regler som Finansinspektionen nu föreslår är att med stöd av de bemyndiganden som inspektionen har fått fylla ut och komplettera kreditförvaltningslagens och kreditförvaltningsförordningens bestämmelser i vissa avseenden.

1.2 Nuvarande och kommande regelverk

Inkassolagen innehåller regler om förvaltning av kreditavtal. Viss verksamhet som tidigare bedrivits utifrån den lagen kommer i stället att drivas enligt kreditförvaltningslagen. Vissa regler i inkassolagen kommer dock även fortsättningsvis att vara tillämpliga på den verksamhet som är

tillståndspliktig enligt kreditförvaltningslagen (se 4 kap. 2 § kreditförvaltningslagen).

Bestämmelser som gäller för krediter som har lämnats till en konsument finns i konsumentkreditlagen (2010:1846). Kreditinstitutens verksamhet regleras huvudsakligen i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse (LBF).

För att ett företag ska få tillstånd att vara kreditförvaltare krävs att företagets ledning som helhet har tillräckliga kunskaper och erfarenheter för att kunna bedriva sin verksamhet på ett kompetent och ansvarsfullt sätt (se artikel 5.1 c i kredithanteringsdirektivet och 3 kap. 2 § första stycket punkt 2 kreditförvaltningslagen). I artikel 5.2 i kredithanteringsdirektivet anges att EBA (Europeiska bankmyndigheten) ska utarbeta riktlinjer som avser det kravet. Detta arbete har kommit relativt långt och riktlinjerna kommer förhoppningsvis att träda i kraft i början av 2024. EBA ska även, enligt artikel 9 i direktivet, utarbeta riktlinjer om förteckningar eller register, och specificera den typ av information som ska ingå i dem för att garantera lika spelregler i hela unionen och transparens för kreditförvärvare och låntagare. Ett samråd om förslaget till riktlinjer om förteckningar eller register, pågick till och med den 26 oktober 2023.

Det framgår av artikel 16 i kredithanteringsdirektivet att EBA dessutom ska arbeta fram förslag till tekniska genomförandestandarder. Syftet är att ange vilka mallar som ett kreditinstitut ska använda för att ge nödvändig information till en kreditförvärvare om ett nödlidande kreditavtal och eventuell säkerhet innan ett kreditavtal överläts. EBA:s förslag antogs genom kommissionens genomförandeförordning (EU) 2023/2083 av den 26 september 2023 om fastställande av tekniska genomförandestandarder för tillämpningen av artikel 16.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2021/2167 med avseende på de mallar som ska användas av kreditinstitut för tillhandahållande till köpare av information om sina kreditexponeringar utanför handelslagret.

Vidare finns ESA:s (European Supervisory Authorities) riktlinjer för hantering av klagomål inom värdepapperssektorn och banksektorn (JC 2018 35). EBA har publicerat ett samråd med förslag på att riktlinjerna ska vara

tillämpliga även för kreditförvaltare.¹ Samrådsperioden går ut den 9 februari 2024.

EBA har sedan tidigare utfärdat riktlinjer för utkontraktering (EBA/GL/2019/02). Riktlinjerna omfattar kreditinstitut, värdepappersföretag, betalningsinstitut och institut för elektroniska pengar. De kan dock i relevanta delar användas som vägledning även för kreditförvaltare när de bedömer om skyldigheterna enligt 3 kap 5 § kreditförvaltningslagen uppfylls.²

1.3 Regleringsalternativ

Finansinspektionen har fått bemyndiganden att meddela föreskrifter på ett antal områden kopplat till kreditförvaltningslagen med anslutande förordning. Inspektionen föreslår regler om den information som kreditinstitut och kreditförvärvare ska lämna till inspektionen, ansökans innehåll och form samt vilken information en underrättelse om utkontraktering ska innehålla. Dessa regler bör införas i bindande föreskrifter. Det föreslås även anvisningar om hur kreditinstitut och kreditförvärvare, samt företag som ansöker om eller har fått tillstånd, bör lämna vissa uppgifter och underlag. Anvisningarna bör införas som allmänna råd.

1.4 Rättsliga förutsättningar

I 12 § kreditförvaltningsförordningen finns bemyndiganden för Finansinspektionen att i fråga om kreditförvaltningslagen meddela föreskrifter om information till kreditförvärvare och Finansinspektionen enligt 2 kap. 1, 2 och 8 §§, villkor för tillstånd enligt 3 kap. 2 § och bemötande av låntagare enligt 4 kap. 1 §. Finansinspektionen får enligt samma paragraf i förordningen även meddela verkställighetsföreskrifter om vilket innehåll och vilken form en ansökan om tillstånd enligt lagen ska ha och hur ansökan ska lämnas in samt om underrättelse om utkontraktering enligt 3 kap. 7 §. Med stöd av dessa bemyndiganden kan Finansinspektionen meddela nya föreskrifter enligt inspektionens förslag.

---

¹ <https://www.eba.europa.eu/eba-consults-guidelines-complaints-handling-credit-servicers>

² <https://www.fi.se/sv/bank/utlagd-verksamhet/>

1.5 Inkassolagen och gott bemötande av låntagare enligt kreditförvaltningslagen

Den 22 november 2023 beslutade riksdagen om ändringar i inkassolagen som innebär att Finansinspektionen tar över Integritetsskyddsmyndighetens (IMY) tillstånds- och tillsynsansvar för verksamhet som bedrivs enligt inkassolagen (se prop. 2023/24:23). Dagen efter beslutade regeringen om ändringar i inkassoförordningen (1981:956). Ändringarna träder i kraft den 1 januari 2024.

Finansinspektionen får genom ändringarna i inkassoförordningen bemyndigande att meddela föreskrifter om god inkassosed enligt 4 § inkassolagen och om verkställigheten av inkassolagen. I detta sammanhang kan nämnas att IMY har meddelat föreskrifter om tillstånd enligt inkassolagen³ och gett ut allmänna råd⁴ om tillämpningen av samma lag, bland annat i fråga om god inkassosed. När tillsynsansvaret nu flyttas över till Finansinspektionen kommer det sannolikt att finnas behov av att inspektionen meddelar myndighetsföreskrifter – och eventuellt allmänna råd – på detta område. Som tidigare nämnts har inspektionen också fått bemyndigande att meddela föreskrifter om ett gott bemötande av låntagare enligt 4 kap. 1 § kreditförvaltningslagen. God inkassosed och regleringen om ett gott bemötande av låntagare har en nära koppling till varandra. Överväganden kring föreskrifter och eventuella allmänna råd i dessa delar bör därför behandlas samlat. Eftersom inspektionen nu, till skillnad från IMY, har fått bemyndigande att meddela föreskrifter om god inkassosed finns det anledning att noga överväga i vilken utsträckning denna möjlighet bör utnyttjas och hur regler bör utformas. Det är inte möjligt att ha regler på plats i januari 2024, utan inspektionen kommer i ett senare skede att remittera ett samlat förslag om god inkassosed och ett gott bemötande av låntagare, tillsammans med eventuella verkställighetsföreskrifter till inkassolagen. Finansinspektionen bedömer att sådana föreskrifter inte är en förutsättning för att de aktuella bestämmelserna i inkassolagen och kreditförvaltningslagen ska kunna tillämpas.

Det kan i detta sammanhang också noteras att inkassoföretag har erfarenhet av att förhålla sig till kraven i inkassolagen och att det inte skett några förändringar i dessa krav i och med lagändringarna. Vidare kan nämnas att

---

³ Datainspektionens föreskrifter (DIFS 1989:1) om tillstånd enligt 2 § inkassolagen (1974:182), omtryckt genom DIFS 2011:1.

⁴ Datainspektionens allmänna råd – Tillämpning av inkassolagen.

inspektionen arbetar med att ta fram ett ansökningsformulär för ansökan om tillstånd för viss inkassoverksamhet enligt 2 § inkassolagen. Avsikten är att formuläret ska finnas tillgängligt på Finansinspektionens webbplats från och med den 1 januari 2024 och att företag alltså ska ha möjlighet att använda det från och med ikraftträdandet av ändringarna i inkassolagen.

1.6 Ärendets beredning

I arbetet med att ta fram de nya föreskrifterna och allmänna råden har Finansinspektionen haft ett referensgruppsmöte med Svensk Inkasso, Finansbolagens förening, Svenska Bankföreningen, IMY och Kronofogden.

2 Motivering och överväganden

2.1 Allmänna utgångspunkter vid regleringen

Kredithanteringsdirektivet är huvudsakligen ett minimidirektiv och hindrar alltså i de flesta fall inte medlemsstaterna från att behålla eller införa striktare bestämmelser. Utgångspunkten vid genomförandet av kredithanteringsdirektivet var dock att den svenska lagstiftningen skulle följa det innehåll som direktivet har samt att genomförandet inte skulle gå längre än vad direktivet kräver.⁵

De bemyndiganden som Finansinspektionen har fått gäller sådant som regleras i direktivet. När inspektionen har tagit fram detta förslag till föreskrifter och allmänna råd har utgångspunkten varit att i huvudsak komplettera och tydliggöra de krav som lagstiftaren föreslagit samt att vara återhållsam i regelgivningen utifrån regeringens linje att inte gå längre än direktivets krav. De föreslagna föreskrifterna och allmänna råden bör, på motsvarande sätt som på lag- och förordningsnivå, samlas i nya föreskrifter om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal.

2.2 Tillämpningsområde

Föreskrifterna och de allmänna råden gäller vid tillämpning av kreditförvaltningslagen och kreditförvaltningsförordningen. En bestämmelse där det framgår bör införas i de nya föreskrifterna. Det kan i detta sammanhang noteras att företag som i dag bedriver viss inkassoverksamhet

---

⁵ Prop. 2023/24:23 s. 38.

med stöd av inkassolagen i stället kan komma att behöva tillstånd enligt kreditförvaltningslagen.

2.3 Bemyndiganden som inte används

I 2 kap. 1 § kreditförvaltningslagen finns regler om vilken information som ett kreditinstitut ska lämna till en kreditförvärvare innan ett nödlidande kreditavtal överläts. Finansinspektionen har fått ett bemyndigande att meddela föreskrifter om denna informationsskyldighet (12 § första stycket 1 kreditförvaltningsförordningen). Som anges i avsnitt 1.2 har kommissionen antagit en genomförandeförordning med utförliga mallar som kreditinstitut ska använda för att lämna den information som krävs. Förordningen är direkt tillämplig i alla medlemsstater och Finansinspektionen ser därför inte i nuläget att det finns behov av några ytterligare föreskrifter i detta avseende.

Förutsättningarna för att beviljas tillstånd som kreditförvaltare anges i 3 kap. 2 § kreditförvaltningslagen. Paragrafen genomför artikel 5.1 i kredit- hanteringsdirektivet. Regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, får enligt samma paragraf meddela ytterligare föreskrifter om villkor för tillstånd. Finansinspektionen har fått ett bemyndigande i detta avseende. Inspektionen ser dock i nuläget inte något behov av att i myndighetsföreskrifter införa ytterligare detaljerade bestämmelser om villkor för tillstånd än de som finns i kreditförvaltningslagen. Skälen för det är i huvudsak följande.

Kreditförvaltningslagen ställer upp krav på lämplighet för de personer som ska delta i ledningen av en kreditförvaltare (3 kap. 2 § första stycket 1). Lämplighetskrav finns även för de personer som kan förväntas komma att få ett kvalificerat innehav i en kreditförvaltare (3 kap. 2 § första stycket 3). Den närmare innebörden av denna reglering beskrivs i prop. 2023/24:23 (s. 62 och 151 f). Enligt Finansinspektionen finns det därför inte behov av att införa ytterligare regler om dessa villkor i inspektionens föreskrifter. (Jfr även liknande krav på ledningspersoners och ägares lämplighet i bland annat 2 kap. 2 § lagen [2016:1024] om verksamhet med bostadskrediter och 6 § lagen [2014:275] om viss verksamhet med konsumentkrediter, som inte kompletteras med ytterligare regler i myndighetsföreskrifter.)

Vad gäller kravet i 3 kap. 2 § första stycket 2 om att ledningen i sin helhet ska ha tillräcklig kunskap och erfarenhet, kan som nämns i avsnitt 1.2

framhållas att EBA för närvarande arbetar med att ta fram riktlinjer avseende vad som krävs för att uppfylla kravet. Det finns i nuläget ett utkast till riktlinjer och den slutliga versionen förväntas träda i kraft i början av 2024. Riktlinjerna har samma status som Finansinspektionens allmänna råd. Mot denna bakgrund och för att undvika risken att riktlinjerna får olika innebörd i medlemsländerna anser Finansinspektionen att det i nuläget inte finns behov av att införa särskilda föreskrifter om detta krav.

Finansinspektionen ser inte heller behov av att införa några särskilda föreskrifter om kravet i 3 kap. 2 § första stycket 6 kreditförvaltningslagen på att företaget ska ha ett förfarande för att hantera låntagares klagomål. Direktivets regler i detta avseende genomförs fullt ut genom lagen. Det kan även noteras att kreditförvaltares hantering av låntagares klagomål regleras i 4 kap. 5 § kreditförvaltningslagen och, som anges i avsnitt 1.2, att EBA har föreslagit att nuvarande riktlinjer för hantering av klagomål inom värdepapperssektorn och banksektorn ska omfatta även kreditförvaltares hantering av låntagares klagomål.

I 3 kap. 2 § första stycket 4 och 5 kreditförvaltningslagen ställs det upp krav på företagets styrformer och interna kontrollmekanismer samt på att företaget tillämpar en policy om bland annat skydd för låntagare. Direktivets bestämmelser i detta avseende (artikel 5.1 e och f) genomförs genom nämnda lagbestämmelser, och i förarbetena till lagen ges vissa närmare förklaringar angående innebörden av kraven (prop. 2023/24:23 s. 152 f). Finansinspektionen ser i nuläget därför inte behov av att införa kompletterande regler om dessa krav i inspektionens föreskrifter.

2.4 Informationsskyldighet efter överlåtande av nödlidande kreditavtal

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får enligt 2 kap. 3 och 10 §§ kreditförvaltningslagen meddela föreskrifter om den information som kreditinstitut och kreditförvärvare ska lämna till Finansinspektionen efter överlåtelse av nödlidande kreditavtal enligt 2 kap. 2 och 8 §§ kreditförvaltningslagen. Inspektionen har fått bemyndigande att meddela närmare föreskrifter om denna information.

Finansinspektionen anser att det finns behov av att tydliggöra den period som informationen ska avse samt när informationen ska ha kommit in till inspektionen. Detta för att företagen och inspektionen ska ha samma datum att förhålla sig till, vilket underlättar inspektionens tillsynsarbete och

företagens rutiner för att lämna information. Finansinspektionen föreslår därför att det införs bestämmelser om att informationen som avser de nödlidande kreditavtal som har överlåtits under perioden 1 januari–30 juni ska lämnas in till Finansinspektionen senast den 10 augusti och att informationen som avser de avtal som har överlåtits under perioden 1 juli–31 december, ska lämnas in till inspektionen senast den 31 januari. Denna föreslagna reglering gäller alltså den information som ska lämnas varje halvår enligt andra stycket första meningen i 2 kap. 2 respektive 8 § kreditförvaltningslagen. Som framgår av andra meningen i samma stycke får Finansinspektionen bestämma att ett kreditinstitut eller en kreditförvärvare i stället ska lämna informationen kvartalsvis. Närmare anvisningar för den som omfattas av inspektionens beslut kommer då att finnas i beslutet.

De datum som det föreslås att uppgifterna ska ha kommit in till Finansinspektionen är desamma som gäller för vissa andra institut som ska rapportera till myndigheten. Se till exempel 6 kap. 6 § Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2014:8) om viss verksamhet med konsumentkrediter och 8 kap. 9 § Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om verksamhet med bostadskrediter.

Vidare bör det införas en bestämmelse om att kreditinstitut och kreditförvärvare vid omräkning från annan valuta än svenska kronor ska tillämpa den avistakurs som gäller på balansdagen. Motsvarande bestämmelser finns i 6 kap. 5 § Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om viss verksamhet med konsumentkrediter och 8 kap. 8 § Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om verksamhet med bostadskrediter.

Det föreslås även ett allmänt råd om att informationen i fråga bör lämnas elektroniskt via Finansinspektionens webbplats enligt de anvisningar som lämnas där vid varje tidpunkt.

2.5 Ansökan om tillstånd att vara kreditförvaltare

Tillståndsplikten och förutsättningarna för tillstånd att vara kreditförvaltare regleras i 3 kap. 1 och 2 §§ kreditförvaltningslagen. I artikel 7 i kredithanteringsdirektivet anges vad en ansökan om tillstånd att vara kreditförvaltare ska innehålla. Motsvarande regler om ansökans innehåll har tagits in i 3 och 4 §§ kreditförvaltningsförordningen. Finansinspektionen har fått

bemyndigade att meddela verkställighetsföreskrifter om ansökans innehåll och form samt om hur en ansökan ska lämnas in.

Det är nödvändigt att Finansinspektionen får en viss förståelse för den verksamhet som kreditförvaltaren ska bedriva, för att inspektionen ska kunna bedöma om kraven för tillstånd är uppfyllda. Inspektionen behöver också kunna identifiera de kvalificerade ägarna för att kunna pröva lämpligheten hos dessa. Inspektionen föreslår därför att det införs bestämmelser om att ansökan om tillstånd ska innehålla en beskrivning av hur verksamheten ska bedrivas samt uppgifter om namn, postadress och identitetsuppgifter för de fysiska och juridiska personer som har eller kan förväntas komma att få ett kvalificerat innehav i det ansökande företaget.

I 3 § 3 kreditförvaltningsförordningen finns en bestämmelse om att ansökan ska innehålla identitets- och adressuppgift om ledningspersonerna i det ansökande företaget. Finansinspektionen föreslår att det i de nya föreskrifterna införs en motsvarande bestämmelse om ledningspersonerna i kvalificerade ägare som är juridiska personer. Av bestämmelsen bör även framgå att uppgift om ledningspersonernas befattning i den juridiska personen ska anges i ansökan. Bakgrunden till förslaget i denna del är att inspektionen för att kunna pröva kravet i 3 kap. 2 § första stycket 3 kreditförvaltningslagen om kvalificerade ägares lämplighet, när den kvalificerade ägaren är en juridisk person, behöver göra en lämplighetsprövning även av ledningspersonerna i den juridiska personen. Detsamma gäller vid lämplighetsprövning av kvalificerade ägare enligt flera andra motsvarande regelverk, till exempel 3 kap. 2 § första stycket 3 LBF.

Finansinspektionen har tagit fram ett ansökningsformulär som kommer att publiceras på fi.se i samband med ikraftträdandet av kreditförvaltningslagen. Formuläret är utformat utifrån kreditförvaltningslagens och kreditförvaltningsförordningens krav på ansökans innehåll samt utifrån de krav som inspektionen nu föreslår föreskrifter om. Inspektionen föreslår att det införs en regel om att detta formulär ska användas när ett företag ansöker om tillstånd att vara kreditförvaltare. Syftet med formuläret är att underlätta för företagen att fylla i samtliga uppgifter som behövs för att Finansinspektionen ska kunna pröva ansökan om tillstånd. Eftersom formuläret inte kommer att ingå i de nya föreskrifterna omfattas det inte av den formella remitteringen. Ett utkast av formuläret ingår dock i det material som skickas till remissinstanserna.

Finansinspektionen har också tagit fram formulär för ledningsprövning, ägarledningsprövning respektive ägarprövning avseende kreditförvaltare. Avsikten är även med dessa formulär att underlätta för företag som ansöker om tillstånd att lämna de uppgifter som behövs för inspektionens prövning av ansökan. Inspektionen föreslår ett allmänt råd om att formulären bör användas när ett företag som ansöker om tillstånd att vara kreditförvaltare ger in sådana handlingar som avses i 4 § 2 kreditförvaltningsförordningen. Finansinspektionen avser att publicera formulären på inspektionens webbplats i samband med att kreditförvaltningslagen träder i kraft, se närmare avsnitt 2.8 nedan.

Formulären kommer inte att ingå i de nya föreskrifterna och omfattas därför inte av den formella remitteringen. Utkast av formulären ingår dock i det material som skickas till remissinstanserna. De frågor som ställs i formulären tar sikte på sådana uppgifter som Finansinspektionen behöver för att kunna bedöma om kraven på lämplighet och tillräcklig kunskap och erfarenhet, som finns i 3 kap. 2 § första stycket 1–3 kreditförvaltningslagen, är uppfyllda. Liknande frågor ställs vid ägar-, ägarlednings och ledningsprövning för bland annat företag som driver verksamhet enligt lagen om verksamhet med bostadskrediter och lagen om viss verksamhet med konsumentkrediter, se Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2023:12) om ägar- ägarlednings- och ledningsprövning i vissa finansiella företag. Anpassningar har dock gjorts i formulären utifrån vad som anges i artikel 5.1 b–d i kredithanteringsdirektivet och prop. 2023/24:23 (s. 162) om lämplighetskraven. Det kan i detta sammanhang noteras att det i fråga om den lämplighetsprövning som inspektionen ska göra enligt 3 kap. 2 § första stycket 1 och 3 kreditförvaltningslagen finns möjlighet för inspektionen att hämta utdrag från misstanke- och belastningsregistren (se 4 § i förordningen [1999:1135] om misstankeregister och 16 f § i förordningen [1999:1134] om belastningsregister som båda träder i kraft den 1 januari 2024).

2.6 Anmälan om ändrade förhållanden

Enligt 5 § kreditförvaltningsförordningen ska kreditförvaltaren så snart som möjligt lämna uppgifter till Finansinspektionen om ändringar i verksamheten som är av större betydelse. Inspektionen föreslår ett allmänt råd om att de formulär för ledningsprövning, ägarledningsprövning respektive ägarprövning som anvisas på Finansinspektionens webbplats bör användas när anmälan om ändrade förhållanden avser förändringar i kreditförvaltarens ledning, i ledningen hos juridiska personer med

kvalificerat innehav i kreditförvaltaren eller av vilka fysiska eller juridiska personer som har ett kvalificerat innehav i kreditförvaltaren. Formulären motsvarar de som enligt förslaget i avsnitt 2.5 bör användas i samband med ansökan om tillstånd att vara kreditförvaltare.

2.7 Underrättelse om utkontraktering

Innan en kreditförvaltare ger ett företag som tillhandahåller kreditförvaltningstjänster i uppdrag att bedriva kreditförvaltning, ska kreditförvaltaren informera de behöriga myndigheterna i hemlandet och, i tillämpliga fall, värdlandet om utkontrakteringen. Det följer av 3 kap. 7 § kreditförvaltningslagen. Finansinspektionen har fått bemyndigande att meddela verkställighetsföreskrifter som avser sådana underrättelser.

Finansinspektionen behöver få veta dels identiteten på tillhandahållaren av kreditförvaltningstjänster, dels omfattningen av den verksamhet som utkontrakteras (se prop. 2023/24:23 s. 156 och artikel 12.2 i direktivet). Uppgifterna behövs för att inspektionen ska kunna bedriva tillsyn över att bestämmelserna om uppdragsavtal i 3 kap. 5 och 6 §§ kreditförvaltningslagen följs. Det föreslås därför att det i de nya föreskrifterna införs en bestämmelse om att denna information ska lämnas till Finansinspektionen i underrättelsen om utkontraktering.

2.8 Ikraftträdande

Kreditförvaltningslagen träder i kraft den 1 januari 2024. De nya föreskrifterna och allmänna råden bör därför träda i kraft så snart som möjligt. Finansinspektionen bedömer att det kan ske tidigast den 1 april 2024 och föreslår därför ikraftträdande vid den tidpunkten. Inspektionen konstaterar vidare att kredithanteringsdirektivet genomförs fullt ut genom kreditförvaltningslagen och den tillhörande förordningen samt att lagens och förordningens bestämmelser kan tillämpas trots att föreskrifter inte finns på plats från den 1 januari 2024. Finansinspektionen avser att från januari 2024 hålla både det ansökningsformulär och de formulär angående lämplighetsprövning som bifogas denna remiss tillgängliga på inspektionens webbplats. Avsikten är alltså att det redan innan föreskrifterna och de allmänna råden träder i kraft ska finnas en möjlighet för företag att använda formulären när de ansöker om tillstånd att vara kreditförvaltare.

3 Förslagets konsekvenser

3.1 Allmänt om konsekvensutredningen

Finansinspektionen ska enligt förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning göra en konsekvensutredning innan nya föreskrifter och allmänna råd beslutas. Inspektionen redogör därför nedan för de konsekvenser som de föreslagna föreskrifterna och allmänna råden bedöms få för företagen, samhället, konsumenterna och Finansinspektionen.

En beskrivning av vad Finansinspektionen vill uppnå med de regler som föreslås, vilka alternativa lösningar som finns och vilka effekter som skulle följa om ändringarna inte genomfördes framgår av avsnitten 1.1 och 1.3. Vidare framgår de rättsliga förutsättningarna för att genomföra ändringarna av avsnitt 1.4.

De regler som föreslås är en direkt följd av den lagstiftning som genomför kredithanteringsdirektivet i svensk rätt. Reglerna överensstämmer därför med de skyldigheter som följer av att Sverige är medlem i EU.

3.2 Konsekvenser för företagen

3.2.1 Berörda företag

Kreditinstitut och kreditförvärvare är inte tillståndspliktiga enligt kreditförvaltningslagen, men de omfattas ändå av vissa regler. Det finns cirka 120 kreditinstitut registrerade hos Finansinspektionen. Kreditförvärvare är fysiska eller juridiska personer som inte är kreditinstitut, som inom ramen för sin näringsverksamhet förvärvar ett nödlidande kreditavtal. Finansinspektionen anser, i likhet med lagstiftaren⁶, att det är svårt att uppskatta hur många kreditförvärvare som kommer att träffas av föreskrifterna och de allmänna råden. Inspektionen gör dock samma bedömning som lagstiftaren och uppskattar att det troligen rör sig om ett begränsat antal. I propositionen uppskattas det till att 10–20 större inkassoföretag kommer att ansöka om tillstånd att bedriva verksamhet som kreditförvaltare. Finansinspektionen har ingen annan uppfattning om vilka

---

⁶ Prop. 2023/24:23 s. 137.

som kommer att träffas av föreskrifterna och de allmänna råden som föreslås gälla för kreditförvaltare.

3.2.2 Kostnader för företagen

Föreskrifterna och de allmänna råden reglerar bland annat den information som ska lämnas till Finansinspektionen efter att nödlidande kreditavtal har överlåtit. Det är kreditinstitut och kreditförvärvare som träffas av reglerna i denna del. Det bör inte föranleda några ökade kostnader för företagen att det i föreskrifter preciseras vilka datum informationen ska lämnas eller att det i allmänna råd anges att informationen bör lämnas enligt anvisningar på Finansinspektionens webbplats. Omräkningen till svenska kronor i de fall det blir aktuellt bör inte föranleda några större kostnader eftersom det är fråga om en enkel beräkning.

Vissa företag som i dag bedriver verksamhet med tillstånd enligt inkassolagen kommer i och med den nya lagen att i stället behöva söka tillstånd för att bedriva verksamhet som kreditförvaltare. De kostnadsökningar som företag kan förväntas få med anledning av kravet på nytt tillstånd, är främst hänförliga till lagen som genomför kredithanteringsdirektivet. Utifrån att Finansinspektionen föreslår en regel om att använda ansökningsformuläret på inspektionens webbplats samt vissa regler och allmänna råd om vad en ansökan ska innehålla, finns det ändå anledning att gå in på några aspekter hänförliga till företagens kostnader för att ansöka om tillstånd att bedriva verksamhet som kreditförvaltare.

Tillståndsprovningen enligt kreditförvaltningslagen kommer att vara mer omfattande än den som gäller enligt inkassolagen. Ansökan kommer dock endast att behöva göras vid ett tillfälle, till skillnad mot vad som gäller enligt inkassolagen där tillstånden behöver sökas om efter som längst tio år. De företag som troligtvis kommer att söka om tillstånd enligt kreditförvaltningslagen är som ovan angetts 10–20 större inkassoföretag. Dessa företag bedöms ha stor vana att svara upp mot myndighetskrav och föreskrifter, genom att exempelvis ansöka om tillstånd, utforma och ge in interna regler och verksamhetsplaner. Många av de handlingar som efterfrågas vid ansökningstillfället bör dessutom redan finnas hos företagen. För personer i ledningen och för kvalificerade ägare behöver företaget lämna in fler uppgifter än vad de är vana vid från tidigare ansökningar. Majoriteten av uppgifterna borde dock finnas lätt tillgängliga för företaget. Sammantaget bedömer därför Finansinspektionen att det i sammanhanget är

fråga om mindre betydande kostnader att skicka in de uppgifter som krävs för att ansöka om tillstånd som kreditförvaltare.

Det är möjligt att även företag som inte tidigare haft tillstånd enligt inkassolagen, ansöker om tillstånd att bedriva verksamhet som kreditförvaltare. I ett sådant fall blir kostnaden för att ansöka högre eftersom företaget behöver ta fram de interna regler och handlingar som krävs. Även i dessa fall bedömer dock inspektionen att det i sammanhanget är fråga om mindre betydande kostnader att ansöka om tillstånd som kreditförvaltare.

Ansökningsformuläret och formulären för ledningsprövning, ägarledningsprövning respektive ägarprövning på Finansinspektionens webbplats tas fram för att underlätta ansökningsprocessen. Om det saknas ett tydligt ansökningsformulär ökar risken för att företagen behöver komplettera ansökan flera gånger, vilket skulle leda till längre handläggningstider hos inspektionen och ökande kostnader för företagen. Detsamma gäller om det inte skulle finnas regler som förtydligar vilka uppgifter Finansinspektionen behöver få in för att kunna pröva ansökan.

Att vissa ändrade förhållanden bör anmälas på de formulär som inspektionen anvisar på fi.se bör inte föranleda några ökade kostnader för företagen, eftersom informationen oavsett behöver lämnas enligt kreditförvaltningsförordningen. Formulären är till för att underlätta uppgiftslämningen för kreditförvaltarna.

Enligt kreditförvaltningslagen ska en kreditförvaltare informera Finansinspektionen och, i tillämpliga fall, den behöriga myndigheten i värdlandet om en utkontraktering. De kostnader som uppstår till följd av en sådan underrättelse är därför främst hänförliga till lagregleringen. I förslaget till föreskrifter och allmänna råd anges närmare vad en underrättelse om utkontraktering ska innehålla. Detta blir bara aktuellt för de kreditförvaltare som väljer att uppdra åt en tillhandahållare av kreditförvaltningstjänster att bedriva kreditförvaltning. Den information som ska lämnas består i huvudsak av en redogörelse för den verksamhet som utkontrakteras. Företaget har sannolikt redan informationen och det bör inte vara förenat med något direkt merarbete att ta fram den.

3.2.3 Konsekvenser för små företag

Föreskrifterna föreslås i syfte att komplettera de lagbestämmelser som införs med anledning av kredithanteringsdirektivet. Finansinspektionen bedömer

mot den bakgrunden att det inte finns möjlighet att i föreskrifterna göra särskilda undantag för mindre företag. De ekonomiska konsekvenserna bör inte bli annorlunda för små företag än för större företag, förutom att kostnaderna för mindre företag blir större i relation till storleken på deras verksamhet.

3.2.4 Konsekvenser för konkurrensförhållandena

Eventuell påverkan på konkurrensförhållandena bör främst vara att hänföra till kreditförvaltningslagen som har lagts fram för att genomföra kredithanteringsdirektivet. Ansökningsförfarandet för tillstånd som kreditförvaltare blir mer omfattande än vad som gäller för inkassotillstånd. För små företag kan de ökade kostnaderna i detta avseende påverka möjligheten att bedriva verksamhet som kreditförvaltare.

3.3 Konsekvenser för samhället och konsumenterna

En reglerad marknad för nödlidande kreditavtal bör gynna den enskilde konsumenten och samhällsekonomin i stort. Att de företag som förvaltar nödlidande krediter är tillståndspliktiga bör öka tryggheten för konsumenterna eftersom det kommer att ställas högre krav på dessa företag.

Syftet med föreskrifterna är att tydliggöra de lagbestämmelser som införs med anledning av genomförandet av kredithanteringsdirektivet. De kostnadsökningar som kan förväntas är därför främst kopplade till den nya kreditförvaltningslagen. Kostnadsökningarna kan komma att drabba konsumenterna genom högre priser generellt. Samtidigt väger det samhällsekonomiska intresset av ett högt konsumentskydd tungt.

3.4 Konsekvenser för Finansinspektionen

Genom den föreslagna kreditförvaltningslagen och ändringarna i inkassolagen får Finansinspektionen ett bredare ansvarsområde. Merarbetet för inspektionen är främst hänförligt detta. De föreskrifter som nu föreslås bör dock inte öka resursåtgången i någon större utsträckning.